

7. Ysgol Gyfun Bishop Gore

LLEIHAU EFFAITH TLODI AR GYRHAEDDIAD ADDYSGOL

ARSYLLFA POLISI ASTUDIAETH ACHOS 7

Enw'r Ysgol/Lleoliad: **Ysgol Gyfun Bishop Gore**

Awdurdod Lleol: **Abertawe**

Math o Ysgol/Lleoliad: **Uwchradd**

Cyfrwng Iaith: **Saesneg**

Nifer Disgyblion: **1041**

Canran Prydau Ysgol am Ddim: **26%**

Canolbwynt yr Astudiaeth Achos:

Rhoi cymorth i ddisgyblion â chyrhaeddiad isel i gyrraedd eu graddau targed cyffredinol trwy ddysgu ac addysgu arloesol, cwricwlwm seiliedig ar sgiliau a chymorth astudio a phersonol ychwanegol.

Mae Bishop Gore yn ysgol gyfun yn ardal Sgeti yng ngorllewin Abertawe gyda 1041 o ddisgyblion, 26.2 ohonynt yn ddilys i hawlio prydau ysgol am ddim (PYADd). Mae'r ysgol yn derbyn disgyblion o nifer fawr o ysgolion cynradd, mae dros 50% o'r Flwyddyn 7 presennol yn lleoliadau o ddewis. Mae saith ar hugain y cant o'r disgyblion o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig.

Ar hyn o bryd mae'r ysgol ym mand perfformiad 2 o 5 i ysgolion uwchradd yng Nghymru. Yn ei harolwg Estyn¹ mwyaf diweddar enillodd yr ysgol ddyfarniad 'Rhagorol' ar gyfer *Dyfarniad Cyffredinol yr Ysgol a Rhagolygon ar gyfer Gwella*.²

Datblygiadau Allweddol

Dros y pum mlynedd diwethaf mae'r ysgol wedi datblygu ystod o ymyriadau y mae'n teimlo sydd wedi cyfrannu at ei llwyddiant yn hyrwyddo lefelau uchel o gyrhaeddiad, yn cynnwys y lefelau cymharol uchel o berfformiad gan blant sy'n derbyn prydau ysgol am ddim. Mae'r rhain yn cael eu gyrru gan ganolbwynt cryf iawn ar ddisgyblion unigol a datblygu rhaglenni addysgu a dysgu sy'n cwrdd ag anghenion yr ystod lawn o ddisgyblion.

“Dydyn ni byth yn rhoi lan ar unrhyw ddisgybl.”

Pennaeth Cynorthwyol

¹ <http://www.estyn.gov.uk/english/provider/6704044>

² <http://www.estyn.gov.uk/download/publication/20038.2/inspection-reportbishop-gore-schooleng2010/>

**“Rydym yn ceisio cael gwared ar y rhwystrau i ddysgu.”
Rheolwr Cynhwysiant**

**“Dydyn ni ddim yn gadael i unrhyw ddisgybl ddianc!”
Aelod o'r Adran Saesneg**

Mae'r ysgol yn defnyddio system gynhwysfawr ar gyfer cipio a dadansoddi data sy'n ei galluogi i ganfod a chategoreiddio disgyblion mewn amryw o ffyrdd ac yn rhoi dangosyddion cynnydd a chyrhaeddiad hawdd eu hadnabod. Mae hyn, yn ei dro, yn arwain at ddilyn disgyblion yn systematig ac yn galluogi athrawon o fewn ac ar draws adrannau i gael gafael ar, a chymharu cynnydd disgyblion, ac mae'n hwyluso ymyriad a chymorth effeithiol.

Mae'r broses o gipio data ar gyfer disgyblion sy'n dod i'r ysgol ym mlwyddyn 7 yn tynnu ar amrywiaeth o ffynonellau; SCYAR, asesiadau athrawon diwedd cyfnod allweddol 2, Midyis (System Gwybodaeth y Blynnyddoedd Canol) ac, ers eleni, canlyniadau'r asesiadau Llythrennedd a Rhifedd a gynhaliwyd fel rhan o Fframweithiau Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol Llywodraeth Cymru. Mae'r ysgol yn nodi cydberthynas cryf iawn rhwng y rhain a'r ffurflenni Midyis.

Yn gweithio ar yr wybodaeth a ddarparir gan y mesurau hyn, mae'r ysgol wedyn yn rhoi *Gradd Gyffredinol* i bob disgybl. Mae'r rhain yn cael eu hystyried i fod yn ddyheadol, yn seiliedig ar dargedau uchelgeisiol, ond realistig. Mae'r graddau yn amrywio o A i E a chaiff pob disgybl un radd yn unig, sy'n berthnasol i bob pwnc.

Yna gosodir y targed er mwyn i'r disgybl ei gynnal neu wella arno, a dyma yw sail yr *Adolygiadau Cynnydd* sy'n elfen allweddol o ganolbwynt yr ysgol ar gael yr holl ddisgyblion i gyflawni eu potensial. Mae'r adolygiadau ar ffurf sgwrs fanwl gyda rhieni/gofalwyr a disgyblion ynghylch eu cynnydd presennol yn erbyn eu gradd gyffredin. Mae'r trafodaethau'n seiliedig ar raddau cynnydd sydd, yn wahanol i'r *Radd Gyffredin*, yn gallu cael eu haddasu am i lawr yn ogystal ag am i fyny. Ceir dau adolygiad cynnydd ym mlwyddyn 7, tri ym mlynnyddoedd 8-10 a phedwar ym mlwyddyn 11.

**“Mae'r graddau cyffredin a'r adolygiadau cynnydd yn gymorth mawr.
Maen nhw'n rhoi syniad i chi o ble'r ydych chi a beth sydd angen ei
wneud i wella.”**

Disgybl Blwyddyn 10

**“Mae'r rhan fwyaf o athrawon yn dda yn dweud wrtha'i sut y gallaf
wneud yn well.”**

Disgybl Blwyddyn 8

Ar sail y dadansoddiad data mae'r ysgol yn trefnu disgyblion mewn bandiau gallu o ddechrau blwyddyn 7. Ceir ymroddiad a chefnogaeth gref i hyn gan staff dysgu. Maen nhw'n ystyried ei fod yn gwneud cynllunio, addysgu ac asesu yn fwy syml ac yn gwneud gwahaniaethu yn haws ei reoli. Credir hefyd bod disgyblion sy'n alluog

yn academiaidd, yn arbennig, yn elwa o fod mewn dosbarthiadau gyda disgyblion o allu tebyg. Maen nhw'n credu ei fod yn creu amgylchedd dysgu deinamig i'r disgyblion hyn a allai fod ar goll fel arall.

Mae mesurau cefnogol effeithiol mewn lle i alluogi'r disgyblion hyn (ac eraill) i wneud cynnydd da. Darparir adnoddau amser cinio ac ar ôl ysgol i ddisgyblion wneud gwaith cartref ac adolygu. Mae'r ysgol yn darparu cludiant i'r disgyblion hynny y mae'n gwybod na fyddent yn gallu aros yn yr ysgol fel arall. Mae cymorth cynnil ond cyson ar gael i'r disgyblion hynny y mae eu teuluoedd yn ei chael yn anodd neu'n amhosib talu am eitemau o offer ysgol ac ymweliadau addysgol.

Ceir sesiynau adolygu i ddisgyblion cyfnod allweddol 4 a disgyblion lefel AS/A yn ystod gwyliau ysgol ac mae trideg saith mentor (staff cymorth yn bennaf) yn gweithio fel mentoriaid 1 i 1 gyda disgyblion blwyddyn 11.

“Mae'r athrawon bob amser yno i helpu.”

Disgybl Blwyddyn 10

“Mae dosbarthiadau adolygu'n digwydd drwy'r amser a gallwch wneud eich gwaith cartref ar ôl ysgol neu yn ystod amser cinio.”

Disgybl Blwyddyn 10

“Mae'r rhan fwyaf o athrawon yn rhoi clod ac anogaeth.”

Disgybl Blwyddyn 8

Mae'r ysgol hefyd yn rhoi cymorth cadarn i'r disgyblion hynny ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY); mae chwedeg y cant o'r garfan bresennol o ddisgyblion ADY hefyd yn gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim. Mae'r ysgol yn buddsoddi llawer i greu dosbarthiadau bach gydag adnoddau da a hefyd yn darparu ar gyfer gwaith unigol a grwpiau bach ar ystod o raglenni dal i fyny.

Yn ogystal, mae Grwpiau Anogaeth yng nghyfnod allweddol 3 a 4 ble mae darpariaeth yn cael ei deilwra'n ofalus iawn i anghenion unigol ac sy'n cynnwys rhaglenni rheoli ymddygiad a sgiliau bywyd. Mae'r gwaith agos ac effeithiol gydag asiantaethau allanol yn ychwanegu at ganolbwyntio ar wella lles disgyblion a galluogi cynnydd mewn sgiliau sylfaenol.

Mae'r ddarpariaeth anogaeth BHi-5 yn cwrdd ag anghenion disgyblion cyfnod allweddol 3 gydag anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol. Mae disgyblion yn cael eu tynnu allan o wersi ac yn cael rhaglenni dysgu unigol, sy'n canolbwyntio ar godi hyder a hunan barch gyda golwg at ail integreiddiad i wersi prif ffrwd llawn amser. Mae hyn yn cael ei gyflawni trwy ddefnyddio nifer o arfau a strategaethau, sy'n cynnwys cymorth ymddygiad, mynediad at 'Mi-Space', gwaith sgiliau cymdeithasol, cymorth llythrennedd a chymorth rhifedd. Mae'r BHi-5 yn cael

ei staffio gan athro ymddygiad arbenigol, cynorthwydd addysgu arweiniol a chynorthwydd addysgu sydd hefyd yn cefnogi disgyblion mewn gwersi prif ffrwd.

Mae'r Mi-Pod yn gyfleuster sydd wedi cael ei sefydlu i gwrdd ag anghenion disgyblion cyfnod allweddol 4 gydag anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol. Mae disgyblion yn cael cymorth gan amserlenni a rhaglenni dysgu unigol. Mae dau gynorthwydd addysgu hefyd yn cynorthwyo disgyblion yn y Mi-Pod.

Mae ELEV8 yn ddarpariaeth CA4 sy'n cynorthwyo disgyblion gydag anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol a/neu anawsterau presenoldeb trwy ddysgu wedi ei dargedu. Mae disgyblion yn cael amserlenni a rhaglenni dysgu unigol. Maent yn dilyn cwricwlwm llai ac wedi ei addasu gyda lleoliadau gwaith a rhai gwersi prif ffrwd. Mae'r mwyafrif o ddisgyblion yn cael cymorth ELEV8 ar sail amser llawn. Mae ELEV8 yn cael ei reoli gan y cydlynnydd anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol, dan arweiniad uwch Gynorthwydd Addysgu a gyda chymorth athrawon arbenigol a staff cyswllt ychwanegol.

Gellir gweld tystiolaeth bellach o sut y gall yr ysgol adnabod grwpiau penodol o ddisgyblion a rhoi cymorth effeithiol iddynt ar adran *Arfer Gorau* gwefan Estyn.³ Mae hwn yn amlygu gweithio mewn partneriaeth gyda'r Tîm Cymorth Ieuenctid Ethnig, grŵp gwirfoddol yn y gymuned, i roi cymorth i ddysgwyr lleiafrifoedd ethnig a oeddent hefyd yn **ddifreintiedig** ac mewn perygl o dangyflawni. Darparwyd rhaglen adolygu Saesneg, mathemateg a gwyddoniaeth i'r plant hyn a arweiniodd at well cyrhaeddiad ac ymddygiad.

Addysgu a Dysgu

Yn wyneb dirywiad mewn perfformiad academiaidd a dalgylch sy'n newid penderfynodd yr ysgol wneud newidiadau sylweddol i'w dulliau dysgu ac addysgu.

“Roeddem ni'n claddu ein pennau yn y tywod, roedd angen newid arnom.”

Pennaeth Cynorthwyol

Dan arweiniad y pennaeth, dros bum mlynedd mae'r ysgol wedi gweithio'n systematig i ddatblygu dulliau sy'n mynd i'r afael ag ystod eang o arddulliau dysgu ac anghenion dysgu. Mae'r dulliau'n gysylltiedig ag amrywiaeth o arddulliau addysgu i annog disgyblion i ddod yn ddysgwyr hyderus ac annibynnol, cynyddu'r defnydd o adnoddau technoleg gwybodaeth e.e. buddsoddiad sylweddol mewn i-Pads, hybu gwerthusiad ac asesiad gan gymheiriaid a rhaglen hyfforddi wedi ei chynllunio'n ofalus at gyfer, ac yn cynnwys, tîm mawr o staff cymorth. Mae'r defnydd o staff cymorth yn cael ei gynllunio'n ofalus a chredir ei fod yn arbennig o effeithiol yn y ffordd y maen nhw'n cefnogi'r cwricwlwm (gweler isod).

³ <http://www.estyn.gov.uk/english/best-practice/Signposts%20to%20best%20practice%20/>

“Dydw ni ddim yn meddwl am athrawon a CCD – rydym yn meddwl amdanom i gyd fel staff’.”

Pennaeth Bugeiliol Blwyddyn 11

Trwy raglen helaeth o ddatblygiad proffesiynol parhaus mae consensws ar agweddau tuag at ddysgu, addysgu ac asesu wedi ei ddatblygu ymysg staff.

“Rwyf wedi gweithio mewn tair ysgol a dydw i erioed wedi gweld un lle ceir cymaint o gysondeb rhwng staff ynghylch addysgu ac asesu.”

Athro Daearyddiaeth

“Mae mentrau yn cael amser a hyfforddiant.”

Pennaeth Cynorthwyol

Anogir athrawon i fod yn gwbl ymwybodol o alluoedd a chryfderau disgyblion a meysydd ar gyfer gwella. Maen nhw'n datblygu'r wybodaeth hon trwy berthnasau cryf yn y dosbarth, data cyrhaeddiad hygyrch a chyfoethog ac asesiad ffurfiannol rheolaidd gyda chanolbwynt pendant. Mae disgyblion hefyd yn gwybod faint o gynnydd maen nhw'n ei wneud trwy'r graddau targed sy'n cael eu rhoi iddynt.

“Mae disgyblion yn ymwybodol o ble maen nhw a'r hyn sydd angen iddyn nhw ei wneud. Mae hyn yn arwain at elfen gystadleuol.”

Athro Mathemateg

Roedd grwpiau o ddisgyblion blwyddyn 8 a blwyddyn 10 yn cytuno'n gryf bod y rhan fwyaf o wersi'n ddiddorol ac yn cael eu hesbonio'n glir a bod eu hathro'n eu hadnabod yn dda. Roedd disgyblion yn teimlo'n hyderus ynghylch holi cwestiynau a chyfrannu at drafodaethau dosbarth. Roeddent yn teimlo eu bod yn cael cefnogaeth ac anogaeth dda a bod yr athrawon yn gwrando arnynt.

Datblygiad y Cwricwlwm

Dros y pum mlynedd diwethaf cafwyd nifer o ddatblygiadau i gysoni'r cwricwlwm gyda'r egwyddorion ac arferion a hyrwyddwyd i ddechrau gan y pennaeth a'r Uwch Dîm Rheoli. Mae'r rhain yn ceisio gwneud y cwricwlwm yn fwy creadigol, hyblyg ac yn canolbwyntio mwy ar y disgybl. Ceir ffocws cyson ar roi llawer o gyfleoedd i ddisgyblion ddysgu trwy brofiadau a gweithgareddau amrywiol.

Ym mlwyddyn 7 mae disgyblion yn dilyn rhaglen seiliedig ar sgiliau, sy'n adeiladau ar eu gwaith yn yr ysgol gynradd ac yn caniatáu iddynt ddefnyddio'r sgiliau,

gwybodaeth a dealltwriaeth y maent wedi eu hennill o'u meysydd cwricwlwm mewn modd creadigol iawn. Mae'r model dysgu hwn wedyn yn parhau i flynyddoedd 8 a 9.

Yng Nghyfnod Allweddol 4, yn ogystal â phynciau craidd y cwricwlwm a'r Bac Cymreig, mae disgyblion yn gallu dilyn ystod o lwybrau, sy'n adlewyrchu eu diddordebau, galluoedd a'u cyfleoedd ar gyfer y dyfodol.

Digwyddiadau Allgyrsiol

“Ynghyd â ffocws cryf ar ddisgyblion yn cyflawni hyd eithaf eu gallu, mae'r ysgol yn rhoi pwyslais mawr ar ei hethos o ofal. Rydym yn credu, trwy roi llawer o gyfleoedd i ddisgyblion fwynhau profiadau y tu allan i'r cwricwlwm, i gydweithio gyda'i gilydd a'r gymuned...”

Pennaeth

Datganiad: Swansea EduNet⁴

Mae'r ysgol yn llwyddo i ddarparu ystod eang o weithgareddau allgyrsiol ac mae'n gweld hyn fel dull pwysig arall o alluogi'r holl ddisgyblion i ddarganfod eu potensial ac i llwyddo.

“Mae cymaint o gyfleoedd a gweithgareddau” (Prif Ferch), rhai ohonynt yn deillio o arolygon disgyblion a dulliau eraill o ddatblygu *Llais y Disgybl*. Mae'r ysgol yn sicrhau nad oes unrhyw ddisgybl/myfyriwr yn methu â chymryd rhan mewn gweithgareddau allgyrsiol am na allant fforddio i wneud hynny.

Deilliannau

O 2009-13 mae'r data meincnodi ar gyfer cyfnod allweddol 3 yn gosod yr ysgol yn y chwarter uchaf ar gyfer y dangosydd pynciau craidd (DPC) a Saesneg. Mae'r perfformiad mewn mathemateg, ac eithrio 2012 (chwarter canol) yn y chwarter uchaf.

Mae data meincnodi cyfnod allweddol 4 ar gyfer 2009-13 yn gosod yr ysgol yn y chwarter uchaf ar gyfer trothwy Lefel 2 + a throthwy Lefel 2. Mae perfformiad bechgyn yn arbennig o gryf yn y trothwy Lefel 2 +; mae eu cyrhaeddiad ar gyfer 2009-13 yn uwch na chyrhaeddiad y Teulu o Ysgolion, yr Awdurdod Lleol a Chymru. Mae perfformiad yr ysgol gyfan yn cyflawni trothwy Lefel 2 hefyd yn drawiadol. Am bob blwyddyn o 2009-13 mae'n uwch na'r Teulu o Ysgolion, yr Awdurdod Lleol a Chymru. O 2010 i 2013 mae'n llawer uwch na'r Teulu o Ysgolion.

Ar lefel unigol mae sylwadau un disgybl ym mlwyddyn 8 yn ddiweddglo addas:

⁴ <https://swansea-edunet.gov.uk/en/Pages/Default.aspx>

“Mae fy ngwaith wedi gwella’n wirioneddol ers i mi ddod i’r ysgol hon. B oedd fy Ngradd Gyffredinol ond nawr mae wedi newid i A.”

Llais Disgybl

Crynodeb

Y brif neges yn yr astudiaeth achos hon yw bod cyfuniad o gwricwlwm wedi ei deilwra a chanolbwynt cryf ar les disgyblion a datblygiad proffesiynol staff yn cyfrannu at safonau uwch i’r holl ddysgwyr.

Themau	Ffactorau penodol	BG
Arweinyddiaeth	Defnydd cadarn o ddata a hunan werthusiad	✓✓
	Hyfforddi a threfnu staff yn cynnwys arbenigwyr	✓✓
Addysgu a Dysgu	Strategaethau addysgu aml-synhwyrol	✓✓
	Cwricwlwm wedi ei deilwra yn adeiladu ar ddiddordebau a galluedd dysgwyr, yn cynnwys gweithgareddau allgyrsiol	✓✓
	Rhaglenni lles ac ymddygiad ar gyfer dysgu yn cynnwys canolbwyntio ar bresenoldeb, gwrando ar ddysgwyr ac adeiladu hunan barch	✓✓

Cyswllt Allweddol

Ryan Davies
Pennaeth
Heol De-la-beche
Sgeti
Abertawe
SA2 9AP
Ffôn: 01792 411400